

Yr Wybodaeth Ddiweddaraf am Adael yr Undeb Ewropeaidd Briff Ymchwil

15 Ionawr 2020

Y Cynulliad ^a

BREXIT

Cynulliad Cenedlaethol Cymru yw'r corff sy'n cael ei ethol yn ddemocrataidd i gynrychioli buddiannau Cymru a'i phobl, i ddeddfu ar gyfer Cymru, i gytuno ar drethi yng Nghymru, ac i ddwyn Llywodraeth Cymru i gyfrif.

Gallwch weld copi electronig o'r ddogfen hon ar wefan y Cynulliad Cenedlaethol:
www.cynulliad.cymru

Gellir cael rhagor o gopïau o'r ddogfen hon mewn ffurfiau hygyrch, yn cynnwys Braille, print bras, fersiwn sain a chopïau caled gan:

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

Ffôn: **0300 200 6565**

E-bost: **Nigel.Barwsie@Cynulliad.Cymru**

Twitter: **[@SeneddYmchwil](https://twitter.com/SeneddYmchwil)**

Blog: **SeneddYmchwil.blog**

LinkedIn: **[Ymchwil y Senedd, Cynulliad Cenedlaethol Cymru](#)**

© **Hawlfraint Comisiwn Cynulliad Cenedlaethol Cymru 2020**

Mae'r papur hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau diweddaraf yn ymwneud â Brexit sy'n berthnasol i Cymru. Mae'n cynnwys adrannau ar waith y Cynulliad a Llywodraeth Cymru; yr UE; y DU; a'r Alban ac Iwerddon. Mae'n ymdrin â'r cyfnod rhwng 27 Tachwedd ac 16 Ionawr 2019, er y cyfeirir at ddigwyddiadau diweddarach lle mae gwybodaeth ar gael ar adeg y drafftio terfynol.

Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Ymchwil y Senedd

Yr Wybodaeth Ddiweddaraf am Adael yr Undeb Ewropeaidd

Briff Ymchwil

15 Ionawr 2020

Y Cynulliad

BREXIT

Cynnwys

Cyflwyniad	1
Datblygiadau yng Nghymru	2
Cynulliad Cenedlaethol Cymru	2
Llywodraeth Cymru	4
Newyddion.....	4
Datblygiadau o'r UE	5
Y Cyngor Ewropeaidd	5
Y Comisiwn Ewropeaidd	5
Senedd Ewrop	5
Datblygiadau yn y DU	6
Llywodraeth y DU	6
Tŷ'r Cyffredin.....	6
Tŷ'r Arglwyddi.....	6
Newyddion.....	7
Yr Alban	8
Senedd yr Alban	8
Llywodraeth yr Alban	8

Gogledd Iwerddon..... **9**

Adroddiadau a gyhoeddwyd..... **10**

Llyfrgelloedd Tai Senedd y DU	10
UK in a Changing Europe.....	10
LSE Brexit.....	10
Eraill	11

Cyflwyniad

Mae'r papur hwn yn rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am y datblygiadau sy'n berthnasol i Gymru o ran gadael yr Undeb Ewropeaidd. Mae'n ymdrin â datblygiadau yng Nghymru, yr UE, San Steffan, yr Alban a Gogledd Iwerddon. Mae'n ymdrin â'r cyfnod rhwng 26 Tachwedd 2019 a 7 Ionawr 2020, er y cyfeirir at ddigwyddiadau diweddarach lle mae gwybodaeth ar gael ar adeg y drafftio terfynol.

Datblygiadau yng Nghymru

Cynulliad Cenedlaethol Cymru

Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol

Y Pwyllgor Materion Allanol a Deddfwriaeth Ychwanegol (MADY) yw prif bwyllgor y Cynulliad ar gyfer cydgysylltu gweithgareddau'r Pwyllgorau sy'n gysylltiedig â Brexit.

Ar hyn o bryd, mae'r Pwyllgor MADY wrthi'n gwneud gwaith ar **Gytundebau Rhyngwladol, Craffu ar Fframweithiau Polisi Cyffredin, Craffu ar Strategaeth Rhyngwladol Llywodraeth Cymru** a **Gwaith dilynol ar barodrwydd ar gyfer Brexit**.

Ar 4 Rhagfyr, **ysgrifennodd** y Cadeirydd at y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit ynghylch y gwaith dilynol ar barodrwydd ar gyfer Brexit.

Cyhoeddodd y Pwyllgor MADY ei adroddiad **Fframweithiau polisi cyffredin: Gwaith craffu gan y Cynulliad** ar 9 Rhagfyr. Mae'r adroddiad yn gwneud 20 argymhelliad.

Cyhoeddodd y Pwyllgor hefyd ei adroddiad ar **Strategaeth Ryngwladol Ddrafft Llywodraeth Cymru** ar 12 Rhagfyr, gan gynnwys 10 argymhelliad.

Yr adroddiad olaf y gyhoeddodd y Pwyllgor yn 2019 oedd **Cytundebau rhyngwladol y DU ar ôl Brexit: Rôl i'r Cynulliad** (18 Rhagfyr) gan gynnwys chwe argymhelliad.

Dyma sesiynau diweddaraf y Pwyllgor MADY:

- 2 Rhagfyr: Ar ôl nodi'r papurau, cynhaliodd y Pwyllgor gyfarfod preifat. Gellir darllen y trawsgrifiad **yma**.
- 6 Ionawr: Cynhaliodd y Pwyllgor sesiwn yn craffu ar waith y Prif Weinidog gan drafod y datblygiadau diweddaraf yn y negodiadau â'r UE, Bil yr UE (Cytundeb Ymadael) ac araith y Frenhines. Gellir gwyllo'r cyfarfod **yma**.

Ar 2 Rhagfyr, nododd y Pwyllgor:

- Dystiolaeth ysgrifenedig gan Dr Jack Simson Caird ynghylch craffu ar fframweithiau polisi y DU gyfan a chraffu ar gytundebau rhyngwladol;**
- Papur gan Dr Ricardo Pereira ynghylch y cytundeb masnach rydd rhwng y**

DU a Chorea, wedi'i baratoi drwy Gytundeb Fframwaith Ymchwil Brexit y Cynulliad; a

- Tystiolaeth gan y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit i'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol ynghylch y newid yng nghyfansoddiad Cymru** - 27 Tachwedd 2019.

Ar 6 Ionawr, nododd y Pwyllgor y llythyrau gan:

- Gweinidog y Gymraeg a Chysylltiadau Rhyngwladol at y Cadeirydd ynghylch gwaith craffu'r Cynulliad ar gytundebau rhyngwladol** - 9 Rhagfyr 2019;
- Cadeirydd y Pwyllgor ar Ddiwygio Etholiadol y Cynulliad at y Cadeirydd ynghylch goblygiadau posibl i bwyllgorau'r Cynulliad yn sgil unrhyw newid i faint y Cynulliad** - 16 Rhagfyr 2019; ac
- Yr Ysgrifennydd Gwladol dros Arael yr UE at y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit ynghylch Bil yr UE (Cytundeb Ymadael)** - 18 Rhagfyr 2019.

Pwyllgorau eraill

Mae'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol yn cyhoeddi adroddiadau ar is-ddeddfwriaeth sy'n ymwneud ag ymadawiad y Deyrnas Unedig â'r Undeb Ewropeaidd. Mae modd dod o hyd i'r rhain ar **wefan y Pwyllgor**. Ar hyn o bryd, mae'r Pwyllgor yn cynnal ymchwiliad **i'r newid yng nghyfansoddiad Cymru** gan gynnwys ystyried y goblygiadau i setliad datganoli Cymru o ganlyniad i Brexit.

Y Cyfarfod Llawn

4 Rhagfyr: **Cwestiynau i'r Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Brexit (yn rhinwedd ei gyfrifoldebau fel Gweinidog Brexit) a Dadl ar Brexit a Chytundebau Masnach yn y Dyfodol**.

6 Ionawr: Gosod **Memorandwm Cydsyniad Deddfwriaethol Llywodraeth Cymru ar Fil yr UE (Cytundeb Ymadael)** gerbron y Cynulliad.

7 Ionawr: **Datganiad gan Weinidog y Gymraeg a Chysylltiadau Rhyngwladol: Y Wybodaeth Ddiweddaraf am Bolisi Masnach**.

Cyhoeddiadau gan Ymchwil y Senedd

Caiff erthyglau blog a phapurau briffio Ymchwil y Senedd eu cyhoeddi ar **Pigion**. Dyma'r cyhoeddiadau diweddaraf sy'n gysylltiedig â Brexit:

- Adroddiad Monitro Brexit;**

- [Etholiad cyffredinol 2019: sut pleidleisiodd Cymru?; ac](#)
- [Arallgyfeirio a gwytnwch ffermio yng Nghymru: rhagolygon ar ôl Brexit.](#)

Llywodraeth Cymru

28 Tachwedd: [50,000 o swyddi newydd wedi'u creu yng Nghymru, diolch i'r UE](#)

13 Rhagfyr: [Cyllid gan yr UE yn helpu i wella rhagolygon swyddi i bobl sydd wedi bod heb waith am gyfnod hir.](#)

18 Rhagfyr: [Datganiad Ysgrifenedig: Cytuno ar Gyfleoedd a Chwotâu Pysgota yr UE ar gyfer 2020 o dan y Polisi Pysgodfeydd Cyffredin a Cytundeb cryf i ddiogelu'r stoc pysgod yn ystod trafodaethau sydd "yn bwysicach nag erioed".](#)

30 Rhagfyr: [Cyllid ffermydd ar gyfer 2020 wedi'i gadarnhau gan Lywodraeth Cymru.](#)

Newyddion

2 Rhagfyr: [Brexit fears and farming's pivotal role in keeping economy going highlighted by Tredegar farming family](#) (Undeb Amaethwyr Cymru).

19 Rhagfyr: [2020: A Year of Preparation for the Food and Farming Industry](#) (Cymdeithas y Ffermwyr Tenant (TFA)).

20 Rhagfyr: [Llythyr ar y cyd gan TFA, CLA a Greener UK at yr Ysgrifennydd Masnach Ryngwladol, Liz Truss ynghylch Trefniadau Amaethyddiaeth a Bwyd ar ôl Brexit](#) (TFA).

23 Rhagfyr: [NFU Cymru meets with MPs to remind them of the importance of Welsh farming](#) (NFU Cymru).

1 Ionawr: [It's Now More About How Rather than If We Leave the European Union](#) (TFA).

Datblygiadau o'r UE

Y Cyngor Ewropeaidd

27 Tachwedd: [Remaining united: The European Council July 2018 to November 2019, report by President Donald Tusk.](#)

10 Rhagfyr: [Invitation letter by President Charles Michel to the members of the European Council ahead of their meetings on 12 and 13 December 2019.](#)

12 Rhagfyr: [European Council Conclusions.](#)

13 Rhagfyr: [European Council \(Art.50\) conclusions.](#)

Y Comisiwn Ewropeaidd

Mae'r Comisiwn wedi llunio **nodiaid ar barodrwydd ar gyfer Brexit** yn trafod goblygiadau cyfreithiol ac ymarferol ymadawiad y DU â'r UE - yn amodol ar unrhyw drefniadau pontio posibl y bydd eu hangen mewn cytundeb ymadael.

27 Tachwedd: ['Speech by President-elect von der Leyen in the European Parliament Plenary on the occasion of the presentation of her College of Commissioners and their programme'](#). Cyhoeddwyd hefyd [Ganllawiau Gwleidyddol Comisiwn newydd yr UE](#), ynghyd â [chrynodeb o flaenoriaethau Comisiwn newydd yr UE](#).

28 Tachwedd: [Araith gan Michel Barnier yng Nghynhadledd Flynyddol yr Asiantaeth Amddiffyn Ewropeaidd.](#)

20 Rhagfyr: [Three New Year's Wishes for Britain and the EU](#) (Michel Barnier, yn ysgrifennu yn Project Syndicate).

8 Ionawr: [Old friends, new beginnings: building another future for the EU-UK partnership](#) (Ursula von der Leyen yn siarad yn London School of Economics)

Senedd Ewrop

27 Tachwedd: [Parliament elects the von der Leyen Commission.](#)

27 Tachwedd: [EU budget 2020 approved: investing more in climate, jobs and the young.](#)

Datblygiadau yn y DU

12 Rhagfyr: **General Election result** (BBC).

Llywodraeth y DU

13 Rhagfyr: **PM statement in Downing Street**.

19 Rhagfyr: **Queen's Speech December 2019: background briefing notes**.

19 Rhagfyr: **EU (Withdrawal Agreement) Bill**.

19 Rhagfyr: **EU (Withdrawal Agreement) Bill Delegated Powers Memorandum**.

19 Rhagfyr: **EU (Withdrawal Agreement) Bill Explanatory Notes**.

19 Rhagfyr: Llythyrau i'r Gweinyddiaethau Datganoledig ynghylch Bil y Cytundeb Ymadael – **Llythyr at Lywodraeth yr Alban** – **Llythyr at Lywodraeth Cymru**.

Tŷ'r Cyffredin

19 Rhagfyr: Senedd y DU yn cyhoeddi **Bil yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael)**.

19 Rhagfyr: **Araith y Frenhines; Dadl ar yr araith**.

20 Rhagfyr: **Ail Ddarlleniad Bil yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael)**.

7 Ionawr: **Diwrnod Pwyllgor cyntaf Bil yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael)**.

8 Ionawr: **Cwestiynau i Brif Weinidog y DU**.

8 Ionawr: **Ail Ddiwrnod Pwyllgor Bil yr Undeb Ewropeaidd (Cytundeb Ymadael)**.

8 Ionawr: **Cynnig ar Ddeddfau'r Undeb Ewropeaidd (Ymadael)**.

Tŷ'r Arglwyddi

19 Rhagfyr: **Araith y Frenhines** a **Dadl ar Araith y Frenhines**.

7 Ionawr: Cwestiynau: **British Citizens: Working Abroad**.

7 Ionawr: Dadl: **Queen's Speech** and **continued**.

8 Ionawr: Dadl: **Queen's Speech**.

8 Ionawr: **Motion on the European Union (Withdrawal) (No. 2) Act 2019**.

8 Ionawr: **Motion on the European Union (Withdrawal) Act 2018**.

Newyddion

26 Tachwedd: **Only ambitious Brexit deal will safeguard jobs and Britain's green future** (Cymdeithas Masnachwyr a Gweithgynhyrchwyr Modur).

9 Rhagfyr: **Make UK joins European manufacturers to warn of Brexit dangers** (Make UK).

13 Rhagfyr: **CLA reacts to 2019 Conservative majority** (Cymdeithas Tir a Busnesau Cefn Gwlad (CLA)).

13 Rhagfyr: **Brexit: failing to plan is planning to fail, says FTA** (Sefydliad Trafnidiaeth Cludo Nwyddau (FTA)).

16 Rhagfyr: **Election Brexit green light** (Fishing News).

17 Rhagfyr: **CBI responds to plans for Brexit Bill** (Cydffederasiwn Diwydiant Prydain).

18 Rhagfyr: **Retail industry ready to engage on key UK-EU trade deal priorities** (Consortiwm Manwerthu Prydain).

20 Rhagfyr: **CLA blog: An end of year message for members** (CLA).

20 Rhagfyr: **Withdrawal Agreement Bill vote - FTA comment** (FTA).

20 Rhagfyr: **BCC comments on the second reading of the Withdrawal Agreement Bill** (Siambrau Masnach Prydain).

23 Rhagfyr: **Final Fish Council for UK - Quota cuts in 2020 as MSY dominates Council** (Fishing News).

6 Ionawr: **North Sea cod cut blast** (Fishing News).

Yr Alban

Senedd yr Alban

16 Rhagfyr **Brexit Update**

Cyhoeddiadau gan Ganolfan Gwybodaeth Senedd yr Alban: **General Election 2019 - Brexit, moving to Phase 2; Phase 2 of the Brexit negotiations - the EU's approach; A week's a long time in politics; a The revised (European Union) Withdrawal Agreement Bill - Implications for Scotland.**

Llywodraeth yr Alban

14 Rhagfyr: **Fisheries talks conclude - Deal reached between Norway and EU.**

18 Rhagfyr: **Brussels fishery talks - Challenging outcome for the Scottish industry.**

19 Rhagfyr: **Queen's Speech raises fears over 'no deal' Brexit.**

23 Rhagfyr: **Warning over UK Government plans for Australian-style immigration system.**

Gogledd Iwerddon

Y Cynulliad yn cyhoeddi **newyddlen 'Brexit Brief' a gwybodaeth am Brexit.**

Mae gan Wasanaethau Ymchwil a Gwybodaeth y Cynulliad **Brexit Hub** gyda gwybodaeth a lincs i adnoddau yn ymwneud â Brexit a Gogledd Iwerddon.

18 Rhagfyr: **Difficult outcome for Irish Sea fisheries.**

Adroddiadau a gyhoeddwyd

[Llyfrgelloedd Tai Senedd y DU](#)

[How will Brexit affect the Union?](#)

[The new EU \(Withdrawal Agreement\) Bill: What's changed?](#)

[Withdrawal Agreement Bill: The financial settlement](#)

[Family reunion rights and the EU \(Withdrawal Agreement\) Bill](#)

[Removal of workers' rights in the new EU \(Withdrawal Agreement\) Bill](#)

[Brexit: What happens next?](#)

[UK progress in rolling over EU trade agreements](#)

[Trade in services and Brexit](#)

[Trade in services: Parting with the EU?](#)

[How might Brexit affect human rights in the UK?](#)

[Motions Pursuant to Section 2\(2\)\(b\) of the *European Union \(Withdrawal\) \(No. 2\) Act 2019* and Section 13\(6\)\(b\) of the *European Union \(Withdrawal\) Act 2018*](#)

[The new EU Withdrawal Agreement Bill](#)

[UK in a Changing Europe](#)

[The new European Commission programme](#)

[Auto industry issues stark new warning on no deal Brexit](#)

[A Brexit trade deal is vital for manufacturing](#)

[Brexit, transition and Northern Ireland](#)

[LSE Brexit](#)

[No deal is still on the table: Simon Hix on Brexit in 2020](#)

[Eraill](#)

[Boris Johnson has been given a blank cheque for Brexit – but cashing it won't be easy](#) (Institute for Government).